

Maria Arnal: «M'interessa aprofitar les eines que trobo en el present per explicar la intimitat»

Premi Enderrock 2018 de la crítica al millor disc de cançó d'autor

Maria Arnal i Marcel Bagés | Juan Miguel Morales

Descoberta recent per a molts, el duet format per **Maria Arnal i Marcel Bagés** ha esclatat enguany amb la publicació del preciosista '45 cerebros y 1 corazón' (Fina Estampa, 2017). El disc, que reflexiona a veu i guitarra sobre la memòria històrica i entronca també amb una dimensió electrònica, és una de les apostes amb més singularitat que s'han collit últimament en el terreny de la cançó d'autor.

Heu signat el millor disc de cançó d'autor per la crítica dels Premis Enderrock. D'entrada, com us senta el premi?

Maria Arnal: Molt bé, és una sorpresa! Estem molt contents i agraïts.

És un disc que ha estat molt celebrat, i ara l'estem veient a moltes llistes del millor de l'any. Com us fa sentir?

M.A: Tan contents com sorpresos. Quan estàs treballant tant en un projecte que és teu, fent el que vols, i tens la sort i la tossuderia i la força de poder mantenir l'esforç constant, acabes creant una bombolla. Nosaltres érem dins la nostra i de cop i volta hem vist que això traspassa, i ens ha portat a fer una barbaritat de concerts tant aquí com a fora. Hi ha hagut una expansió que era inimaginable la setmana que vam gravar el disc, que va ser fa molt poc, només nou mesos. Per

exemple, "Tú que vienes a rondarme" no existia fa un any, encara no l'havia escrita. I a més ha passat una cosa molt curiosa, i és que molts mitjans que sovint tenen preferència per un tipus de música que a priori no és la nostra, ens han escollit. No ens imaginàvem que podríem ser a tants llocs amb criteris tan diferents.

Ovidi Montllor, Vicent Andrés Estellés i Joan Brossa són artistes ben presents. Com han estat de referencials per a vosaltres tots aquests cantautors i poetes?

M.A: Són referències, alguns més a nivell conceptual, altres únicament a nivell de cançó... Tots ens han permès poder donar-hi la nostra pròpia forma. Crec, però, que el premi segurament va cap a les cançons més expansives del disc, i són les que hem fet nosaltres de zero. Em sembla que és molt interessant veure com vam començar, fent servir les cançons de tradició oral com una mena de motlle, on canviàvem la melodia, hi afegíem lletra, arranjaments, etc. Teníem algunes versions que se sumàvem a l'imaginari que volíem transmetre al voltant de la investigació i l'exploració, no només a nivell conceptual sinó també a nivell sonor. El pas següent, que ha estat el més especial, és que hem fet cançons senceres nostres i són les que han tingut més bona rebuda.

Com per exemple "Tú que vienes a rondarme", que són les que acaben donant forma al cicle.

M.A: Sí, o "45 cerebros y 1 corazón". Són cançons molt diferents, i dins el disc fan encara més ampli l'art que sempre hem volgut transmetre.

És ben valuós el joc entre la intensitat de la teva veu i les filigranes que fa en Marcel amb la guitarra. Pel que fa a la teva veu, com l'has treballada fins a aconseguir aquests melismes?

M.A: Vaig començar de la manera com s'aprenen aquestes coses, com van aprendre el **Botifarra** i **Camarón**: escoltant i repetint. Després vaig conèixer el meu professor de cant, que ve del líric, Jasmin Martorell. Amb ell hem fet un treball combinant les dues coses. No he treballat mai la veu només a nivell musical, sempre ha estat al servei de poder explicar coses, de la part més conceptual i de l'imaginari que volia que es creés. Sempre hi ha la idea que jo faig la veu i el Marcel fa l'instrument, però és un procés conjunt. No treballem com un duet més aviat virtuós, sinó com un equip, com un conjunt. Quan fem cançons sí que tenim unes idees prèvies pel que fa a la lletra i les idees, però després el procés de posar guitarres i efectes és un treball conjunt.

Quin creus que és el vostre paper com a músics en aquesta tasca de recuperació de la memòria històrica?

M.A: Nosaltres sempre hem intentat dir que no recuperem res. Bàsicament el que fem és parlar del nostre present, i en el nostre present hi ha això, 45 cervells i un cor trobats fa tres anys. Ho vaig descobrir llegint el diari per internet. El titular deia "45 cerebros y 1 corazón hallados..." i vaig dir: "Això és una cançó". Vaig investigar, i m'interessava molt desfer la idea de recuperar, d'actualitzar una idea romàntica? Jo puc sentir meves aquestes cançons per la manera com les transformo i com expliquen el meu present, no per si mateixes. El disc té com a punt principal la nostra manera de practicar la memòria, que és no quedar-nos amb la part més nostàlgica i romàntica, sinó poder parlar del que és actual i tabú, del que ens connecta amb el present donant-nos una perspectiva molt més àmplia. Perquè els 45 cervells i un cor expliquen tot el que està passant amb el procés, per exemple.

Partiu de situacions quotidianes com un vetllatori, o circumstàncies com la vida i la mort, per parlar de temes més transcendents. Em preguntava si acostumes a fer teva aquesta màxima tan reivindicada en el feminisme que diu que lo personal és polític.

M.A: Sí, ens agrada molt treballar a aquesta escala íntima, global, quotidiana, general? Parlant de la mort no només ens quedarem amb la part solemne o de reproduir unes lletres. Al capdavant, el "Ball del vetllatori" és una cançó populista. La cantava per a la meva cosina, que va morir, i era una persona molt propera a mi. No faig un exercici d'arqueologia, m'interessa aprofitar les eines que

trobo en el meu present per explicar la intimitat. El disc té molts nosaltres, que també m'interessa. No hi ha un nosaltres identitari, hi ha molts possibles nosaltres.

La majoria de les vostres cançons pròpies són en castellà, però tu has estudiat traducció i literatura en català. Tens més facilitat per transmetre en una llengua que en l'altra?

M.A: És un procés que ha anat així, i crec que va molt lligat al fet que les últimes lectures que havia fet l'any passat, mentre escrivia el disc, eren en castellà. No crec que sigui un tema de dificultat, sinó de com va sortir, i no sabria dir-te exactament per què. En el cas de "45 cerebros y 1 corazón" tenia molt clar que havia de ser en castellà, perquè volia que s'entengués a tot arreu. Ara ja he escrit lletres en català per al següent disc i ho visc com una riquesa.

Com vius tu mateixa el fet d'haver-te situat com una de les veus femenines capdavanteres de l'escena musical catalana?

M.A: Com una sorpresa absoluta, perquè crec que les meves companyes, que són totes genials, venen de camins molt definits amb carreres molt llargues, i la meua és completament diferent. Això fa que per mi sigui una sorpresa, però també soc capaç de veure i entendre que la meua aportació enriqueix l'escena.

Com preveieu aquest 2018?

M.A: Continuarem i acabarem la gira, i ja estem escrivint i treballant el nou disc. Sobretot hem d'estudiar i aprendre coses noves per no repetir-nos. Veure quins temes ens interessin, més o menys amb la mateixa lògica, però intentar fer un pas cap a un altre lloc. El proper disc sortirà el 2019, espero.